

Dokument nr. 8:86

(1999-2000)

Forslag fra stortingsrepresentantene Torbjørn Andersen, Steinar Bastesen, Vidar Kleppe, Terje Knudsen og Jørn L. Stang om utbygging av norsk værradarnett

Til Stortinget

Bakgrunn

Værradar er et viktig hjelpemiddel i moderne overvåking. Værradar gir større sikkerhet for skipsfart, fly, oljeinstallasjoner og vegtrafikk. Norges eneste radar i drift ligger i Asker før høsten 1999, da ble en værradar bygd i Hægebostad i Vest-Agder.

Til sammenligning har Sverige 11 radarer, Finland 6 og Danmark 4. Det finnes ingen dekning fra Lindesnes til Kirkenes.

Sett i forhold til disse land har Norge den mest dramatiske kystlinje som er meget lang.

En investering i sikkerhet vil samfunnet tjene på og det fordres et fullt utbygget værradarnett.

Økonomi

Et nasjonalt utbyggingsprogram med full dekning av det norske fastlandet krever 9 nye værradarer i tillegg til de to som allerede er installert.

EN værradar koster 10 mill. kroner (1998) og har en avskrivningstid på 15 år, deretter koster fornying 7 mill. kroner, ifølge Det Norske Meteorologiske Institutt.

Etter hvert som nettet eventuelt bygges ut, vil de årlige driftskostnadene beløpe seg til 12 mill. kroner. Det er således et behov for finansiering over statsbudsjettet, men det forutsettes også medvirkning fra andre offentlige og private interesser gjennom direkte finansiering.

Betydningen med værradarnett

Ved utbygging av et komplett norsk værradarnett vil kortidsvarsler frem til 6 timer bli vesentlig forbedret, og man vil kunne beregne med mye større nøyaktighet den nedbøren som faller over et gitt område.

En radar er et unikt hjelpemiddel til å kunne observere nedbør opp til 25 mils avstand, samt vind i nedbørområdene. Det er lett å følge og varsle for ek-

sempel kraftige byger eller fronter med mye nedbør og sterk vind. En værradar gir kontinuerlig og detaljert informasjon for sitt dekningsområde.

Ved utbygging av et norsk værradarnett vil viktige samfunnssektorer oppnå en betydelig økonomisk fordel. Sivil og militær luftfart får betydelig sikrere to timers varsler som gir tryggere planlegging.

Vegkontorene får tilgang på nedbørsdata som setter dem i stand til å planlegge innsatsen langt bedre.

Flomberedskapen styrkes gjennom sikrere informasjon om nedbør.

Kraftverkbransjen får bedre grunnlag for å forutsi magasinsituasjonen. Landbruket får bedre beslutningsstøtte. Fiske og annen maritim virksomhet får bedre kortidsvarsling av kraftige værsystemer med sterk vind i kystnære områder. Andre sektorer som bygg/anlegg eller sport/fritid vil ha interesser av værradardata.

Nasjonalt sivil beredskap styrkes ved at det blir langt lettere å følge bevegelsen og nedfallet av farlige utslipp til luft, eksempelvis radioaktive utslipp.

Værinformasjon som kan hindre forlis har en uvurderlig betydning. Selv relativt mindre delkostnader knyttet til forlis eller andre ulykker har betydelige økonomiske konsekvenser.

Kostnader ved strandsanering etter oljesøl beløper seg til 200-400 000 kroner per kilometer strand, (SFT-rapport 92:05). Gjennomsnittlige kostnader ved skade på et skip forårsaket av dårlig vær er 340 000 kroner (Internasjonal statistikk fra Sjøassurandørenes Centralforening 1996).

Avanserte numeriske atmosfæremodeller er nødvendige i den moderne værvarslingstjenesten.

Derfor deltar mange europeiske land, deriblant Norge, i et europeisk samarbeid om utvikling av værradarprodukter. Dette prosjektsamarbeidet har pågått lenge, men et spesifikt utviklingsarbeid for norske forhold er ennå ikke igangsatt i Norge, idet vi i dag har for få områder som dekkes av værradar.

Et norsk utbyggingsprogram for værradarer vil gi

et helt nytt datagrunnlag som vil medføre utvikling av tilsvarende metoder for norske forhold.

På tross av det som allerede er utviklet i andre land vil dette kreve en forsknings- og utviklingsinnsats på DNMI.

Det vil skje når et norsk utbyggingsprogram for værradarer er etablert.

Værradarer i Norden og det øvrige Europa

Det finnes langt over 100 værradarer i Europa. Over halvparten av disse er moderne Dopplerradarer som kan måle vind i tillegg til nedbør. Noen land har bygget ut en imponerende kjede av moderne værradarer, for eksempel Sverige, Spania, Tyskland og Italia.

Land	Antall radarer	Doppler radarer	Land	Antall radarer	Doppler radarer
Belgia.....	1	1	Polen	2	1
Danmark*)	4	3	Portugal	2	0
Estland*)	1	0	Romania.....	1	0
Finland*)	6	4	Russland	-	-
Frankrike*)	12	0	Slovakia*).....	2	0
Hellas	-	-	Slovenia*).....	2	1
Island	1	0	Sverige*)	11	11
Irland.....	2	1	Spania*).....	15	15
Italia	10	7	Sveits*).....	3	3
Latvia*).....	1	0	Storbritannia*).....	13	2
Lithauen*).....	1	0	Tsjekkia*)	2	1
Nederland*)	3	1	Tyskland*)	15	5
Norge	1	1	Ungarn*).....	3	0

*) Tilnærmet landsdekkende værradarnett

Det er internasjonalt anerkjent at radarne bør ligge ca. 250 kilometer fra hverandre.

Topografien i Norge er likevel slik at det mange steder kan være vanskelig å oppnå helt god sammenhengende dekning med en fastsatt avstand på 250 kilometer. Avstanden mellom værradarene blir nødvendigvis variabel med henblikk på topografien i landet.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber Regjeringen vurdere et utbyggingsprogram av værradarnett i Norge, og legge sine synspunkter frem for Stortinget på egnet måte.

16. juni 2000